
Nuorten toiveet kuuluviin

Toiminnan kehittäminen Lopen 4H-yhdistyksessä

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö

Ohjaustoiminnan koulutusohjelma

Lahdensivu, kevät 2014

Elisa Halen

LAHDENSIVU

Ohjaustoiminnan koulutusohjelma
Pedagoginen ohjaustoiminta

Tekijä	Elisa Halen	Vuosi 2014
Työn nimi	Nuorten toiveet kuuluviin - Toiminnan kehittäminen Lopen 4H-yhdistyksessä	

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön toimeksiantaja oli Lopen 4H-yhdistys. Yhdistyksellä on takanaan pitkä historia, mutta viime vuosien ajan yhdistyksen järjestämä toiminta on ollut vähäistä. Syksyn 2013 ja kevään 2014 aikana toimintaa käynnistettiin uudelleen. Opinnäytetyön aikana yhdistyksen toiminnassa mukana olleet nuoret otettiin mukaan toiminnan suunnitteluun. He pääsivät kertomaan toiveensa ja ideansa yhdistyksen toiminnaksi tulevaisuudessa. Tavoitteena oli myös nähdä 4H toiminnan tarpeet yhdistyksen alueella ja toiminnan merkitys nuorille.

Nuorten parissa toteutetun laadullisen toimintatutkimuksen teoriapohjana käytettiin sosiokulttuurista innostamista. Toiveiden ja ideoiden esittäminen tapahtui luovasti, kuvakollaasien avulla. Toiminnan lopuksi nuoret pääsivät kertomaan omat ideansa. huomioiden nuorten elinympäristö, arvot ja työskentelytilanne.

Opinnäytetyössä kerättyä aineistoa vertailtiin jo olemassa oleviin kerho-toiminnasta ja 4H:sta tehtyihin pro gradu-tutkielmiin. Näin luotiin tarkempi kuva toiminnan mahdollisuuksista ja toiminnan merkityksestä nuorille.

Työn tarkoituksena oli kuvata 4H-yhdistyksen nuorten mielenkiinnonkohteet ja toiveet tuleviksi toiminnoiksi. Esille nousseet ideat olivat toteuttamiskelpoisia yhdistyksen resursseilla ja niitä voidaan hyödyntää yhdistyksen tulevien toimintojen suunnittelussa.

Avainsanat sosiokulttuurinen innostaminen, 4H, kehittämistyö, nuorisotyö

Sivut 29 s.+ liitteet 1 s.

LAHDENSIVU
Degree Programme in Crafts and Recreation
Pedagogic Crafts and Recreation

Author	Elisa Halen Year 2014
Subject of Bachelor's thesis	Making young people's wishes heard – Developing the activities of 4H association in Loppi

---

ABSTRACT

This thesis was commissioned by Loppi 4H association. It has a long history but in the past few years they have hardly organised any activities. In the fall 2013 and spring 2014 the activities were restarted. Young people who were active members of the local 4H association were engaged in planning new activities to the association as a part of the thesis process. They had a chance to tell their wishes and ideas about the future activities. The aim was to examine what kind of 4H activities could be organized in the local area and what the activities mean to these young people.

A qualitative activity analysis was carried out among young people. The theoretical background was based on sociocultural animation. Wishes and ideas were collected by means of creative methods, using a picture collage method. In the end of the activity, the young people presented their ideas, considering the environment, values and the working situation.

The obtained material was compared with earlier Master's theses on club activities and 4H associations. Thus, a clearer image of the potentials of the activities and their meaning to the young people was created.

The aim of this thesis was to describe the wishes and interests of young people in the 4H associations. The ideas which the young people introduced were feasible considering the resources of the association and they can be used when making plans for the future.

Keywords sociocultural animation, 4H, development, youth work

Pages 29 p. + appendices 1 p.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	4H- JÄRJESTÖ	2
2.1	Kerhotoiminta.....	4
2.2	Muut toiminnot.....	5
2.3	4H omassa opinnäytetyössäni	5
3	LOPEN 4H-YHDISTYS	6
3.1	Toiminnan uudelleen käynnistäminen	6
3.2	Opinnäytetyöskentelyn lähtökohdat	7
4	SOSIOKULTTUURINEN INNOSTAMINEN	8
4.1	Innostajan rooli.....	10
4.2	Osallisuus	11
5	OPINNÄYTTEEN TAVOITTEET JA TEHTÄVÄ.....	11
5.1	Toiminnallinen tutkimus	12
5.2	Toiminta käytännössä.....	12
6	TUTKIMUKSEN JA TOIMINNAN TOTEUTUS	13
6.1	Työskentely ja sen havainnointi	14
6.2	Valintojen perustelevminen.....	17
7	TULOSTEN ANALYSOINTI	17
7.1	Kollaasien havainnointi.....	18
7.2	Nuorten vastaukset	21
7.3	Toiveiden vastaavuus kerhoihin.....	22
8	KERHOTOIMINNAN MONIPUOLISUUS.....	23
8.1	Tavoitettavuus	23
8.2	Toiminnan merkitys	24
9	YHTEENVETO	25
10	POHDINTA JA ARVIOINTI.....	27
	LÄHTEET	28

Liite 1 Kirje vanhemmille

1 JOHDANTO

Syksyllä 2013 aloitin opintoihin liittyvän syventävän harjoittelun Lopen 4H-yhdistyksessä. Yhdistys oli keväällä 2013 hakenut harjoittelijaa ja opinnäytetyön tekijää, joten opinnäytetyön tekeminen yhdistykselle oli tiedossa jo aloittaessani harjoittelun. Syksyn ajan tutustuin toimintaan ja lähdin etsimään ja kehittämään yhdistyksen toimintaa. Toiminnan kehittäminen lähti liikkeelle parin hyvin hiljaisen toimintavuoden jälkeen ja syksyn aikana järjestetyssä toiminnassa olikin tarkoitus vain herätellä alueen nuorisoa huomaamaan yhdistyksen olemassaolo. Opinnäytetyön aiheita miettiessäni oli yhdistyksen toimintaa jo käynnistetty, muttei kuitenkaan niin aktiivisesti kuin olin itse suunnitellut. Nuoria kiinnostavan toiminnan suunnitteleminen ja toteuttaminen on ollut aina yhdistyksen tavoitteena. Jotta toiminta vastaisi nuorten mielenkiinnon kohteita entistä enemmän tulevaisuudessa, päädyin opinnäytetyössäni hyödyntämään yhdistyksen toiminnassa mukana olevien nuorten mielipiteitä ja toiveita.

Suomessa 4H:lla on pitkä historia. Toiminta on aiemmin ollut hyvin maaseutupainotteista. Yhteiskunnan kehittymisen ja kaupunkimaistumisen myötä 4H on vähitellen laajentanut toimintaansa myös kaupunkeihin ja taajamiin. Opinnäytetyössäni halusinkin löytää sellaisia nuorten ideoimia toimintamuotoja, joita voisi toteuttaa missä päin kuntaa tahansa. 4H historiaa Suomessa ja Lopen 4H-yhdistyksen historia ja työn lähtökohdat on kuvattu tarkemmin luvuissa 2 ja 3.

Nuorten kanssa toteutetun kehittämistoiminnan teoriapohjaksi muodostui sosiokulttuurinen innostaminen. Kun kyseessä on toimintatutkimuksellinen opinnäytetyö, oli sosiokulttuurisen innostamisen käyttäminen tässä yhteydessä niin yhteisön, kuin yhdistyksenkin kannalta oleellista. Avaan enemmän sosiokulttuurista innostamista ja siihen liittyviä mahdollisuuksia luvussa 4.

Nuorilla tulee olla mahdollisuus tuoda mielipiteitään julki ja varsinkin toimintaa kehitettäessä heitä tulisi kuulla. Ilman nuoria kiinnostavaa toimintaa, ei toimintaan saada mukaan osallistujia. Tärkeintä olisikin löytää yhdessä heidän kanssaan sellaisia teemoja ja toimintoja, joihin he lähtevät mukaan ja joita he yhdistykseltä kaipaavat. (Söderlund 2012, 197.) Tämän opinnäytetyön aikana nuoret otettiin mukaan suunnittelemaan tulevia teemoja ja toimintoja. He saivat kertoa omista mielenkiinnon kohteistaan ja toiveistaan kuvallisen ilmaisun avulla. Näin saatiin esille jokaisen suunnitteluun osallistuneen nuoren mielipide. Nuorten esittämät ideat onkin kuvattu tarkemmin luvussa 7.

Kuvien käyttöön toiminnan kehittämisessä päädyttiin, koska niiden avulla voi nuori viestiä omista mielenkiinnon kohteistaan ja arvoistaan, ilman kielellistä lahjakkuutta (Aarnos 2010, 178). Tämä oli tärkeää, koska suunnittelussa mukana olleet nuoret olivat alakoululaisia ja osa oli vasta oppinut lukemaan. Kuvakollaasit analysoitiin havainnoiden, huomioiden nuorten elinympäristö, arvot ja työskentelytilanne.

Keräämäni aineistoa vertailtiin olemassa oleviin kerhotoiminnasta ja 4H:sta tehtyihin pro gradu-tutkielmiin. Tuon tämän esille luvussa 8. Näin luotiin tarkempi kuva toiminnan mahdollisuuksista ja varsinkin kerhotoiminnan merkityksestä nuorille.

Opinnäytetyön tavoitteena on kuvata 4H-yhdistyksen jäsenten mielenkiinnon kohteet ja toiveet tuleviksi toiminnoiksi. Työskentelyn tavoitteena oli kuunnella osallistujien toiveita toimintojen suunnittelussa. Lisäksi työn tarkoituksena oli nähdä, minkälaista toimintaa 4H voisi järjestää nykypäivänä alueella. Käytössä olleen kuvakollaasin tavoitteena oli kerätä osallistujilta laajasti erilaisia ideoita ja löytää kaikille soveltuva menetelmä ideoiden esittämiseen.

Opinnäytetyön tarkoituksena on vastata seuraaviin kysymyksiin: minkälaista 4H-kerhotoimintaa nuoret haluavat yhdistyksen järjestävän ja miten kuvien avulla nuorilta voidaan kerätä ideoita tuleviksi toiminnoiksi.

2 4H- JÄRJESTÖ

4H on maailmanlaajuinen, 1900-luvulla Yhdysvalloissa alkunsa saanut järjestö, mikä luotiin alun perin tukemaan nuorten työttömyyttä ja tarjoamaan toimintaa maaseudun nuorille. Heille perustettiin toimintaa, minkä avulla he saivat vahvat käytännön arkielämän taidot, oppivat yrittämistä ja työntekoa. Tavoitteena oli saada nuorille vahva osaaminen, jotta he selviytyisivät yhteiskunnassa ja voisivat asua maaseudulla tehden maataloustöitä. Myös kouluttaminen ja tiedonvälittäminen nuorille olivat alkuaikoina tärkeitä osa-alueita järjestön toiminnassa. Suomeen ensimmäiset, silloin maaseutuyhdistyskerhojen nimellä toimineet kerhot tulivat 1920-luvulla ja näiden tueksi perustettiin Suomen Maatalouskerholiitto 1928. Tarkoituksena oli myös Suomessa toimia aluksi maaseudulla ja haja-asutusalueilla, mutta toiminta laajeni vähitellen myös käsittämään taajamissa asuvat nuoret. (Suomen 4H-liitto n.d.a)

Päätavoitteena toiminnan järjestämisessä oli arkielämän taitojen opettelu. Toiminta piti sisällään maaseudulla tarpeellisia töitä ja niiden opettelua, kuin myös muita itsenäiseen elämään tähtäviä teemoja. Näitä olivat toiminnan hiljalleen laajentuessa esimerkiksi leivonta- ja ompelukerhot ja -kurssit. 4H toiminta on jo alkuaikoina luonut itselleen tunnuslauseen ”Tekemällä oppii parhaiten”, mikä on yhä käytössä järjestössä. (Suomen 4H-liitto n.d.a)

Järjestön nimeksi tuli vuonna 1968 Suomen 4H-liitto. Liiton tehtävänä on alusta alkaen ollut tarjota 4H-yhdistyksille yhtenäiset neuvonta- ja tukipalvelut, sekä tuottaa materiaalia ja koulutuksia 4H-toiminnan järjestämiseen paikallistasolla. Toimivia 4H-yhdistyksiä Suomessa on noin 230 ja ne toimivat laajasti ympäri Suomen. Nuorisojäseniä Suomen 4H-liitolla on noin 700 000 ja heidän ikäjakaumansa on 6 – 28 vuotta. (Suomen 4H-liitto n.d.a; Suomen 4H-liitto n.d.d)

Liitto on luonut nettisivuilleen kaikille avoimen TOP-tehtäväpankin. Sitä voivat toiminnassaan hyödyntää niin yhdistysten kerhot ja klubit, kuin myös 4H-nuoret. Tehtäväpankin lyhenne tulee järjestön tunnuslauseesta Tekemällä Oppii Parhaiten. (Suomen 4H-liitto n.d.c ; Suomen 4H-liitto n.d.e)

Toiminta on alkuaikojen maaseutupainotteisuudesta laajentunut sekä taa-
jamissa että suurimmissa kaupungeissa tehtäväksi nuorisotyöksi, joka si-
sällöltään soveltuu yhtä hyvin niin maaseudun kuin kaupunkien nuorille.
4H-toiminta on ollut alusta saakka poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutu-
matonta ja sillä on toiminnan käynnistymisestä lähtien ollut laajojen kan-
salaispiirien tuki takanaan. Toiminta painottuu neljään H-kirjaimeen, Hy-
vyys, Hyvinvointi, Harkinta ja Harjaannus. (Suomen 4H-liitto n.d.a ;
Suomen 4H-liitto n.d.c ; Suomen 4H-liitto n.d.e)

4H-järjestön yleisiä toimintamuotoja ovat kerhot, leirit, kurssit ja tapahtu-
mat sekä työpalvelu ja 4H-yritykset. Näille toimintoille on tarjolla materi-
aalia 4H- liiton kautta. Toiminnassa kannustetaan nuoria toimimaan vai-
kuttajina ja yrittämään itse. (Vuosikertomus 2012; Suomen 4H-liitto n.d.c)

Kuva 1. 4H valtakunnallinen kasvatusajattelu (Suomen 4H-liitto n.d.c)

Järjestön kasvatusajattelu nuorten taitojen kehittämisessä on kuvattu yllä olevan kuvan 1 mukaan, jakaen nuoren 4H-toiminnassa olemisen kolmeen askeleeseen. Näillä kaikilla kolmella askeleella on yhteistä työelämään ja yrittäjyyteen tähtääminen. Kerhotoiminnassa on käytössä aktiivisesti TOP-tehtäväpankki, mikä tarjoaa myös nuorimmille jäsenille mahdollisuuden opetella monia erilaisia taitoja, eri tehtävien avulla. Näihin tehtäviin on sisällytetty yrittäjyyden lisäksi myös itsenäisyyden ja arkielämän taitojen näkökulma. (Suomen 4H-liitto n.d.c ; Suomen 4H-liitto n.d.e)

Teini-ikässä nuorelle tarjottavat työelämäkurssit ja työt ovat osa itsenäisyyden ja työelämän pelisääntöjen opettelua ja niistä ensimmäisten kokemusten saamista. Ajokortti työelämään - kurssin avulla nuori oppii tekemään työhakemuksia ja saa itselleen arvokasta tietoa työnhausta ja siihen liittyvistä asiakirjoista. Nuoria tuetaan muun muassa työllistämispalveluiden

avulla saamaan ensimmäisiä kokemuksia työnteosta ja tätä kautta myös keräämään arvokasta työkokemusta tulevaisuutta varten. (Suomen 4H-liitto n.d.c)

Kolmanteen askeleeseen sisältyy yrittäjyyden opettelu. Tämä näkökulma on vahvasti mukana kaikessa toiminnassa ja sitä varten on kehitetty myös erillinen kurssi, missä opetellaan asiat käytännössä. Alle 28-vuotias 4H-jäsen voi perustaa oman 4H-yrityksen, minkä toiminnan ideointi ja vastuu on nuorella itsellään. Tähän toimintaan tuetaan nuoria yhdistyksistä käsin, tarjoten heille esimerkiksi oman yritysvalmentajan tai muun tukihenkilön. Oman yrityksen avulla nuori saa sekä työ- että yrittäjäkokemusta ja pääsee turvallisesti kokeilemaan omia ideoitaan ja taitojaan. (Suomen 4H-liitto n.d.c)

Suurin osa 4H-nuorista aloittaa järjestötoiminnan 4H-kerhosta. Järjestön ja yhdistysten kannalta toiveissa onkin sitouttaa nuori mukaan toimintaan useammaksi vuodeksi. Toiminnan järjestämisessä onkin pyritty monipuolisuuteen toimintaan, mikä palvelisi molempia sukupuolia. (Suomen 4H-liitto n.d.c)

2.1 Kerhotoiminta

4H kerhoja yhdistää pitkälti niiden toiminta. Kerhot käyttävät hyödykseen TOP-materiaalipankkia ja 4H-nuoret suorittavat tehtäviä, saaden niistä merkinnän TOP-passiin. Kouluikäisten kerhoissa onkin ideana hyödyntää materiaalipankkia ja suunnitella toimintaa kokemalla ja tekemällä oppimisen näkökulmasta. Kerhojen suunnitteluun otetaan mukaan myös kerholaiset. (Suomen 4H-liitto n.d.c ; Suomen 4H-liitto n.d.e)

4H-liitto on tuottanut yhdistyksille myös valmiita teemakerho-aineistoja. Näitä aineistoja ovat muun muassa Metsäsalapoliisit, Metsis -kerho, Lemmit ja Hoksaa bisnes! -kerhot. Kyseiset teemakerhot on suunnattu alakoululaisille, ja näiden lisäksi yläkoululaisille on tarjolla muun muassa Eräkerho sekä Kalataiturit teemakerhoaineistot. Teemakerhoaineistojen avulla yhdistyksiä tuetaan järjestämään monipuolista kerhotoimintaa, ne sisältävät valmiit ideat ja ohjeet kerhokertojen toteutukseen. (Suomen 4H-liitto n.d.b)

Liitto ei ole kuitenkaan rajoittanut yhdistysten toteuttamien kerhojen aiheita, vaan yhdistys pääsee itse päättämään millaista kerhotoimintaa se tarjoaa jäsenilleen. Tällöin kerhotoiminta poikkeaa suuresti eri yhdistysten välillä ja toimintoja voidaan suunnitella palvelemaan alueellisesti. (Suomen 4H-liitto n.d.c) Yhdistysten kannalta toiminnan soveltaminen käytäntöön ja toteuttaminen alueen nuorten kiinnostuksen mukaan tukee alueen toimintaa ja toimintaan osallistuvia nuoria. Myös uusia jäseniä on helpompi saada toimintaan mukaan silloin kun toiminnassa on otettu huomioon nuorten mielenkiinnonkohteet.

Vuonna 2012 4H järjesti koko Suomessa 2 678 kerhoa. Lisäksi säännöllistä toimintaa järjestettiin 68 iltapäiväkerhon verran. Toimintaa on siis ollut valtakunnallisesti erittäin laajasti tarjolla. Osanottajia kerhotoiminnassa oli käyntikertoina laskettuna 456 028 ja nuorisojäseniä järjestöllä oli vuonna 2012 59 837. Kerhojen yhdistävä tekijä oli 4H ja tekemällä oppiminen, mutta niiden sisällöt ja osallistujien iät vaihtelivat. (Vuosikertomus 2012.)

Toimintaa järjestetään lähellä nuoria ja osa yhdistyksistä toimii laajemmin haja-asutusalueilla. Tämä selittyy jo osaltaan liiton historian avulla ja sillä, että 4H-yhdistyksellä on harvemmin omia kokoontumistiloja käytettävissään, jolloin toimintaa voidaan järjestää lähellä nuorten kotia ja elinympäristöä.

2.2 Muut toiminnot

Nuorille tarjolla olevien yritys- ja Ajokortti työelämään -kurssien lisäksi yhdistykset tarjoavat laajasti erilaisia työpajoja sekä ovat mukana erilaisissa tapahtumissa. Kurssien ja tapahtumien tarkoituksena on osaltaan tarjota yhdistyksen eri puolilla kuntaa asuville nuorille tasapuoliset mahdollisuudet kehittää itseään ja päästä mukaan tähän laajaan ja kehittävään toimintaan. (Suomen 4H-liitto n.d.c) Yhdistyksen kannalta ne tarjoavat mahdollisuuden kertoa toiminnasta ja houkuttaa mukaan uusia jäseniä. Yhdistyksellä käytettävissä olevat resurssit määräävät toiminnan laajuuden ja tarjolla olevat kurssit ja tapahtumat.

Yksityishenkilöille yhdistykset tarjoavat 4H-liiton yleisiä metalliromu- ja lannoitesäkkikeräyksiä. Lisäksi nuorten työpalvelun avulla tarjotaan kotitalouksille esimerkiksi siivouspalvelua ja dogsittereitä. Nuorille työpalveluun osallistuminen on ensimmäinen askel työelämään. Yksityishenkilöille palvelu tuotetaan paikallisesti, paikallisia nuoria työllistäen. Näin luodaan laajasti mahdollisuus nuorille suunnattuihin työpaikkoihin ja tuetaan heitä saamaan työkokemusta. Työstä saatu palkka on nuorelle tärkeä. (Suomen 4H-liitto n.d.f)

2.3 4H omassa opinnäytetyössäni

Tässä opinnäytetyössäni keskityin etsimään uusia ideoita yhdistyksen kerhotoiminnalle. Työn tarkoitus oli luoda yhdistykselle totuudenmukainen ja jäsenien toiveiden mukainen kuvaus siitä, millaisia teemallisia kerhoja nuoret tänä päivänä toivovat. Vaikka kerhotoiminnan kehittäminen on työssä suuressa roolissa, keskityn työssäni myös löytämään muita mahdollisia toimintoja, joita yhdistyksen toivotaan järjestävän. Näiden ei tarvitse liittyä liiton viralliseen kasvatusajatteluun, vaan ne voivat olla paikallista nuorisotyötä tukevia toiminnanmuotoja.

Tarkoituksena on löytää nuorten paikallisesti kaipaamia tapahtumia, retkiä ja kurssiaiheita. Työn tavoite ei ole väheksyä liiton tarjoamia valmiita ma-

teriaaleja, vaan toimia niiden tukena ja vaihtoehtona, yhdistyksen kehittäessä omaa toimintaansa. Yhdistyksen kannalta on tärkeää, että toimintaan saadaan myös osallistujia paikallisista nuorista. Näin toiminta saadaan vaakaalle pohjalle ja sitä voidaan ryhtyä myös laajentamaan.

3 LOPEN 4H-YHDISTYS

Lopen 4H-yhdistys on perustettu 1936. Toimintaa on järjestetty koko kunnan alueella ja se on pitänyt sisällään niin kerho-, kurssi- kuin työpalvelutoimintaa. Aiemmin toimintaa järjestettiin viikoittain eri kylillä ja yhdistyksellä oli jäseniä laajasti koko kunnan alueella. (Lopen 4H-yhdistys 2010.)

Järjestetyt kerhot olivat pitkälti monitoimikerhoja ja niihin osallistui niin tyttöjä kuin poikiakin. Toiminnan suunnittelussa nuoret pääsivät osallistumaan kerhojen sisältöön, mutta vastuu toiminnan suunnittelusta ja ideoinnista oli toiminnanjohtajalla ja hallituksella. Kerhoja tai muuta säännöllistä viikkotoimintaa ei yhdistyksessä ollut järjestetty vuoden 2011 jälkeen. (Lopen 4H-yhdistys 2010.)

3.1 Toiminnan uudelleen käynnistäminen

Syksyllä 2013 toimintaa käynnistettiin hiljalleen uudelleen. Tällöin toiminnan suunnittelu ja toteutus lähti liikkeelle kokeilumuotoisena. Toimintaa pyöritettiin viikoittain yhdellä kylällä, alkukevästä 2014 jo kahdella. Jäsenistöä kerättiin uudelleen syksyn ajan ja heidän toiveitaan haluttiin saada entistä paremmin selville. Syksyn aikana 4H-nuoret pääsivätkin tuomaan mielipiteensä kerhonsa sisällöstä, mutta vastuu kerhojen teemoista säilyi silti toiminnanjohtajalla.

Jotta yhdistyksen toiminta saadaan kehitettyä laadukkaaksi ja jäsenistöä palvelevaksi, tulee toimintaa kehittää koko ajan. Uudistuminen ja toiminnan tälle vuosituhanneille päivittäminen, sekä nuorten suunnitteluun mukaan ottaminen on yksi askel tässä kehittämistyössä. Tämä kehittämistyö on myös tärkeätä yhdistyksen jatkoa ajatellen. Nuoria tulee tulevina vuosina sitouttaa osallistumaan aktiivisesti toimintaan, jotta yhdistyksellä on tulevaisuudessa listoillaan myös teini-ikäisiä 4H-nuoria. Tällöin yhdistys voi monipuolistaa palvelujaan entisestään ja toimia entistä laajemmin kunnan alueella. (Söderlund 2012, 197.)

Lopen kunnan alueella toimii 7 alakoulua ja 1 yläkoulu sekä lukio. Koulut sijaitsevat eri puolilla kuntaa ja niiden oppilasmäärät vaihtelevat 38–300. Kunta muodostuu kolmesta isommasta taajamasta ja 12 kylästä, joiden alueella kunnan nuoret asuvat. Kylillä järjestetään toimintaa vaihtelevasti, pääsääntöisesti nuorille suunnatut toiminnat on suunnattu kolmeen taajamaan. Joillakin kylillä on myös aktiivista toimintaa nuorille. Kylien välimatkojen ja sijaintien takia, omalla kylällä harrastaminen tuo sekä van-

hemmille, että nuorille ja kyläyhteisölle iloa. Matkat harrastukseen ovat lyhyemmät ja kylän toiminta virkistyy, lisäksi kyläkouluille ja muille alueen kokoontumistiloille saadaan säännöllistä käyttöä. (Loppi n.d.)

3.2 Opinnäytetyöskentelyn lähtökohdat

Opinnäytetyön osalta 4H-toiminnan kehittäminen Lopella keskittyy kuulemaan jäsenistöä ja selvittää heidän toiveensa. Tätä varten työn toiminnallinen osuus toteutettiin kevään kerhotoiminnoissa. Tämän lisäksi saatuja tuloksia verrataan jo aiemmin olemassa oleviin pro gradu- tutkielmiin vastaavista aiheista. Tutkimuksen tarkoituksena oli löytää vastaus siihen; Millaista toimintaa nuoret alueelleen toivovat ja minkälaiseen toimintaan he lähtisivät mukaan. Tarkoitus oli myös löytää Lopen 4H:lle oma linja siinä, mitä toimintaa heidän kannattaisi tulevaisuudessa alueella järjestää.

Toiveiden kerääminen tehtiin helmikuun lopussa kerhoissa, ja siihen osallistui 13 kerholaista. Iältään kerholaiset olivat 7–11-vuotiaita. He saivat tehtäväkseen kertoa toiveensa Lopen 4H:n järjestämiseksi toiminnoiksi. Esimerkkeinä tehtävänannossa kerrottiin kerhot, leirit, retket ja tapahtumat, mutta nuorilta toivottiin laajaa näkökulmaa erilaisiin toimintoihin.

Kyseessä oli laadullinen toimintatutkimus ja aineiston kerääminen toteutettiin havainnoimalla osallistujia toiminnan aikana ja heidän tuottamaansa kuvamateriaalia sekä keskustelemalla nuorten kanssa kuvista ja toiminnan kehittämisestä (Vilka & Airaksinen 2003, 65–66). Nuorilta kerätty aineisto analysoitiin teemoitellen. Teemoittelussa saadut vastaukset linjattiin 4H-järjestön mukaiseen toimintalinjaan ja kuvien havainnoinnissa kiinnitettiin huomio kuvan kokonaisuuteen ja sen esille tuomaan viestiin. Tuloksia tarkasteltiin myös suhteessa aiempiin järjestöistä tehtyihin tutkimuksiin.

Havainnoinnin osalta keskityttiin näkemään osallistujien yhteisöllisyyttä eri ideoissa sekä heidän keskinäiset ideointi-innokkuutensa. Kuvakollaasin osalta havainnoinnissa pidettiin mielessä kollaasien laatimistilanne ja nuorten elämäntilanteiden sekä arvojen heijastumiset valmiisiin töihin. (Aarnos 2010, 178). Osallistujien kanssa tehtiin toiminnan loppuksi myös yhteinen analyysi siitä, mitä he työllään halusivat kertoa. Tällöin mahdollisten virhetulkintojen mahdollisuus jäi tutkijan näkökulmasta pieneksi. Lisäksi työskentelyn aikana pyrittiin löytämään ideoita tulevien vuosien toiminnoiksi ja mahdollisiksi teemoiksi.

Nuoret on opinnäytetyön työskentelyn aikana otettu mukaan kertomaan omat mielipiteensä ja ideansa. Tarkoituksena on ollut saada nuoret sitoutettua toimintaan. Tähän on käytetty teoriana sosiokulttuurista innostamista. Vaikka kehittämistyö on vasta tämän työn kautta alkanut, voidaan jo nyt todeta, että sosiokulttuurisen innostaminen käyttäminen on mahdollista yhdistyksen kehittämisessä myös tulevaisuudessa. Toiminnan pysyminen ajankohtaisena vaatii osallistujien mielipiteiden kuuntelemista. Jos

tätä ei tehdä säännöllisesti, ei yhdistys voi pysyä mukana nuorten mielenkiinnon kohteista ja heidän kaipaamastaan toiminnasta.

4 SOSIOKULTTUURINEN INNOSTAMINEN

Sosiokulttuurinen innostaminen on saanut alkunsa Ranskassa toisen maailmansodan jälkeen. Se saapui laajemmin Eurooppaan kuitenkin vasta 1970-luvulla, kun käsite yhteisötaiteesta ja yhdessä tekemisestä tuli taideinstituutioiden ja päättäjien tietouteen. Sen oletettiin ensin liittyvän vain paremman väestön taidetoiminnaksi, vaikka tarkoitus oli töiden avulla tuoda esiin myös sosiaalisia tilanteita ja kehittää kulttuurillista näkökulmaa. Tavoitteena oli alusta asti tukea eri yhteiskuntaluokkia aktiivisesti osallistumaan oman yhteisönsä ja elämänsä kehittämiseen ja siihen vaikuttamiseen. Sosiaalisuus voidaankin nähdä tämän teorianmuodon pääkohtana, jossa on tarkoitus osallistaa yhteisöjä tekemään yhdessä eri taidemuotoja samalla tuoden töiden avulla esiin ristiriidat yhteisössään. Innostamista on ollut olemassa aina. Varsinainen innostaminen on kuitenkin syntynyt yhteisöjen tarpeesta, vapaa-ajan lisääntyttyä yhteisöjen kehittäminen sekä ihmisten vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen vaati selkeän suunnan. (Foth 2008, 641; Kurki 2000, 11–13.)

Sosiokulttuurinen innostaminen sisältää myös ajatuksen yhteisön rohkaisun ja motivoinnin vaikutuksesta osallisuuteen. Heidän saamansa kokemus yhdessä tekemisestä toimii voimaannuttavana ja sosiaalinen vuorovaikutus toisiin osallistujiin auttaa osallistujia löytämään omat mielenkiinnon kohteensa ja paikkansa yhteisössä. Toiminnan aikana pyritään myös tukemaan osallistujia ja yhteisöjä omien ratkaisujen löytämisessä yhteisön ongelmaan. (Foth 2008, 640–641; Kurki 2000, 27–28.)

Sosiokulttuurinen innostaminen voidaan kiteyttää Benjamin Franklinin esittämään ajatukseen ”Kerro minulle – unohdan, Opetä minua – muistan, Osallista minut – Opin” (Foth 2008, 641). Kun ajatellaan sosiokulttuurista innostamista ja nuorten vapaa-aikaa, ei oppiminen ole ensimmäinen tavoite toiminnalla. Kuitenkin 4H kannustaa tekemällä oppimiseen, joten sosiokulttuurinen innostaminen voisi yhtä hyvin olla osa 4H:n jokapäiväistä toimintaa. Tämän takia, sosiokulttuurinen innostaminen oli myös luonteva valinta opinnäytetyön teoriapohjaksi. 4H kasvatusteoriassa on huomioitu vain tekeminen, mutta oleellinen osa yhteisöllisyyttä ja nuorten viihtyvyyttä on myös yhdessä toimiminen. Tähän sosiokulttuurinen innostaminen luo hyvän mahdollisuuden, koska koko teoria pohjautuu yhteisöllisyyteen ja osallistumiseen oman yhteisön kehittämisessä.

Käsitteenä sosiokulttuurinen innostamista käytetään laajasti ympäri maailmaa. Suomessa tämä liitetään nykyisin kriittiseen sosiaalipedagogiikkaan. Teorian ja käytännön vuorovaikutus ovat innostamisen kulmakiviä. Lisäksi tähän liittyy vahva kolminaisuus innostajan, toiminnan ja käytännön välillä. Innostaminen toimii aina kasvatuksellisena. Pelkkä käytännön tekeminen ei ole sosiokulttuurista innostamista, vaan ohjaajan tulee tietoisesti ottaa mukaan myös teoriaa ja pelata toimintaa siihen. Teorian näke-

minen käytännössä ja sen merkitys ihmisten hyvinvointiin ja itsetuntoon on epäkohta, mikä ei aina päättäjille avaudu. Koko prosessi ja tekeminen antavat kuitenkin osallistujalle paljon ja sen jälkeen hän voi kokea vaikuttaneensa ja löytäneensä omia vahvuuksiaan. (Kurki 2011, 41–50; Kurki 2000, 47.)

Sosiokulttuurinen innostaminen on aina kehittämistyötä. Lisäksi tutkimuksen kentällä tämän teorian käyttäminen on aina toimintatutkimusta. Yleensä kehittämisen kohteena on tällöin yhteisö, jolloin sosiokulttuurisen toiminnan tarkoitus on osallistujien välinen yhteistyö. Teoriassa nähdään selvä kolminaisuus pedagogisen, sosiaalisen ja kulttuurisen näkökulman välillä. Nämä liittyvät sosiokulttuurisen innostamisen kentällä kiinteästi yhteen. (Kurki 2011, 44–50; Kurki 2005, 348.)

Tämän projektin aikana sosiokulttuurinen innostaminen laajeni vielä käsitteeseen yhteistyön lisäksi yhteisötaiteen, jolloin ryhmä joutui tekemään ensin yhteistyötä keskenään ja toteuttamaan taideteoksen, mihin kaikki ryhmäläiset osallistuivat. Yhteisötaiteella tarkoitetaan tässä työssä yhdessä tehtyä taideteosta. Yhteisön jäsenet ovat tässä tapauksessa valmis ryhmä, eikä yleisö pääse osallistumaan teosten tekoon. Teoksilla otetaan kuitenkin kantaa ja ne toteutetaan yhteistyöllä ja niiden päämääränä on kannanotto oman yhteisön, tässä tapauksessa 4H-yhdistyksen, kehittämisessä. (Kurki 2011, 44–50; Kurki 2005, 348; Kantonen 2005, 49–50.)

Sosiokulttuurisen innostamisen käyttäminen ei edellytä valmista yhteisöä tai ongelmaa, vaan menetelmää voi käyttää myös keräten samalla mukaan innostuneita osallistujia. Heidän ei tarvitse myöskään tutustua toisiinsa ennalta, vaan toimintaa ohjaa ja pitää koossa innostaja. Hänen roolinsa on toiminnan onnistumisen kannalta merkittävä, erityisesti silloin jos osallistujat eivät tunne toisiaan ja heillä ei ole vielä luottamussuhdetta toisiinsa. Varsinkin ryhmissä, missä osallistujat eivät tunne toisiaan on hyvä olla sellainen innostaja, jolla on aikaa ja voimavaroja samaan aikaan toimintaa ohjatesaan, luoda osallistujien välille vahvoja luottamussuhteita. (Fort 2008, 642.) Tämä ei välttämättä toiminnan aikana ole mahdollista, mikäli käytetyt resurssit ovat pienet. Toiminnan osalta juuri luottamussuhde toiseen on kuitenkin tärkeä. Ilman sitä, ei osallistujia uskalla tuoda julki omaa kantaansa.

Sosiokulttuurisen innostamisen käyttäminen toiminnassa onnistuu kuitenkin myös silloin, kun ryhmä tuntee toisensa etukäteen. Tämä tutkimus on siitä hyvä esimerkki, osallistujat olivat jo aiemmin tavanneet ja tehneet tehtäviä yhdessä. Näin ollen innostajan rooli luottamussuhteen luoja jätti pienemmäksi, kuin tuntemattoman ryhmän osalta. (Fort 2008, 642.) Toisaalta innostajan rooli itse toimintaan innostajana oli myös haastavampi, koska toimintaan osallistuneet 4H-nuoret kykenivät jo luottamaan toisiinsa ja neuvottelemaan keskenään, sekä kannustamaan toisiaan. Innostajan rooliksi jäikin tällöin toimintaan innostaminen, eikä toisten kanssa tekemiseen innostaminen. Tässä projektissa nuoret tunsivat toisensa etukäteen. Heidän innostamisensa ei vaatinut yhtä paljon, kuin tuntemattomien, vaan he kykenivät toimimaan toistensa kanssa jo ensimmäisistä ohjeista alkaen.

Yhteisötaiteen tyyppinen toimintamuoto edustaa yleensä luovaa toimintaa. Tekeminen tapahtuu ryhmissä ja tuotos on kaikkien yhteinen. Niinpä tekemisen aikana ryhmä joutuu väistämättä neuvottelemaan, kehittämään ratkaisuja ongelmiinsa ja luopumaan yksilöideoistaan, yhteisen hyvän takia. Tämän kaltainen toiminta on sosiokulttuurisen innostamisen kentällä yleinen toimintamuoto. Luovat toiminnat ja taiteen käyttäminen kehittämissä on vahva osa koko sosiokulttuurista innostamista. (Kurki 2000, 46–47; Foth 2008,641.)

Yhteisen toiminnan tekeminen ei ole minkään ryhmän kanssa helppoa varsinkaan silloin, kun osallistujista löytyy oman tahtonsa tietäjiä. Tässä tilanteessa ohjaajalta kysytään yhä enemmän luottamussuhteen ylläpitäjänroolia sekä kykyä motivoida ryhmää ja yksilöitä, osallistujat täytyy saada toimimaan keskenään. Projektin aikana tällaiset vahvatahtoiset ottavat helposti vallan ja ryhtyvät johtajiksi. Tällöin tasavertaisuus ryhmän välillä ja kaikkien mielipiteiden kunnioittaminen saattaa unohtua ja jäädä taka-alalle. Tällaisten tilanteiden varalle tarvitsee innostajan olla herkkänä, hän ei voi vain antaa ohjeita ja poistua sen jälkeen tilasta, vaan hänen tulee olla koko toiminnan ajan läsnä tilanteessa. (Kurki 2000,133.)

4.1 Innostajan rooli

Koko sosiokulttuurinen innostamisen teoria nojaa innostajaan. Hän pitää toiminnan hallussa ja osallistaa osallistuja osallistumaan. Innostajana voi toimia ohjaaja tai ryhmän ulkopuolinen henkilö. Nuorisotyön alueella liikkuttaessa se voi olla esimerkiksi ryhmän ohjaaja. Ohjaaja toimii toiminnan aikana osallistujien innostajana, kehuen ja motivoiden heitä yrittämään parhaansa ja osallistumaan toimintaa koko osaamisellaan. (Kurki 2000, 23.)

Innostajalla on toiminnan aikana tärkeä rooli. Hän luo mahdollisuuden toiminnalle ja osallistujille, tukee ja kannustaa tilanteen aikana ja auttaa osallistujia näkemään omat vahvuutensa ja kykynsä. Innostaja ei tilanteen aikana puutu itse tekemiseen tai toimi toiminnan ja tulosten varsinaisena arvioijana, vaan arvioinnin päävastuu on osallistujilla. Tärkein tehtävä innostajalla onkin olla läsnä ja kuunnella osallistujia. (Kurki 2000, 23.) Tähän pyrin myös nuorten kanssa toteutetun projektin aikana.

Toiminta painotetaan aina osallistavaan pedagogiikkaan. Tällöin innostaja pyrkii siis luomaan ihmisten välille vuorovaikutusta. Tutkimuksen osallistujat osallistuvat ja saavat äänensä kuuluviin juuri sellaisena kuin he haluavat. Tutkija eli innostaja ei voi myöskään toimia tutkimuksen aikana pelkkänä ulkopuolisena havainnoitsijana, vaan hänen tulee olla mukana työskentelyssä. Näin myös havainnoinnin näkökulma tulee olemaan osallistuva havainnointi. (Kurki 2011, 59–62; Eskola & Suoranta 1999, 100.)

4.2 Osallisuus

Tässä työssä tavoitellaan myös toiminnan aikana syntyvää osallisuutta, jolloin toimintaa voidaan suunnitella pidemmällä tähtäimellä. Sosiokulttuurisen innostamisen käyttäminen antaakin mahdollisuuden kehittää ja edistää osallistujien osallisuutta, koska toiminnan aikana he luovat itse ideansa. Tarkoituksena ei ole missään vaiheessa tarjota nuorille liiallista vastuuta, vaan ottaa heidät mukaan toimintaan ja sen suunnitteluun.

Osallisuuden mahdollistaminen on esitetty myös Nuorisolaissa. Nuorille tulisi tarjota mahdollisuus vaikuttaa paikkakuntansa tai alueensa nuorisotyöhön ja -politiikkaan. Nuorten osallisuus voidaan nähdä erityisesti nuorten kuuntelemisena. Kun nuori kokee, että hän pääsee tuomaan ilmi omia mielipiteitään, saa hän samalla luotua omasta roolistaan yhteisössä merkittävän. (Gretschel 2008,243–245.) 4H-yhdistyksen kannalta on tärkeää saada mukaan sitoutuneita nuoria. Tällöin toimintaa saadaan kehitettyä ja monipuolistettua laajemmalla aikataululla ja toiminnan vetämisessä voidaan ottaa mukaan vastuuseen myös nuoret.

Nuorten osallisuudella voidaan tarkoittaa myös harrastustoiminnassa tapahtuvaa osallisuutta, jolloin nuori pääsee ilmaisemaan ja toteuttamaan itseään. Lisäksi hänen tavoitteenaan voi tällöin olla laajempi, esimerkiksi oman elinympäristönsä parantaminen. (Gretschel 2008, 246.) Tämä voidaan yhdistää myös toteuttamaani projektiin. Tarkoituksena oli löytää myös nuorten lähelle sellaisia harrastuksia ja toimintoja, mihin he osallistuisivat omilla kylillään. Välimatkojen ollessa pitkiä, on tärkeää voida tarjota palveluja lähellä nuoria. Toimintaan osallistuminen on silloin aktiivisempaa, koska nuori pääsee itse liikkumaan harrastukseensa.

5 OPINNÄYTTEEN TAVOITTEET JA TEHTÄVÄ

Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää paikallisten nuorten innostus ja toiveet toiminnalle. Nämä toiveet käsitellään laadullisen tutkimuksen menetelmiä noudattaen. Saatua aineisto käsitellään teemoittain ja siitä luodaan kokonaiskuva, mistä tehdään tutkimuskysymysten kannalta oleelliset johdopäätökset. (Hirsjärvi, Remes, 2013, 181—230.)

Opinnäytteen ollessa laadullinen toimintatutkimus, voidaan nuorten toiveet tuoda esiin ja samaan aikaan herätellä heitä ideoimaan toimintaa omalle kylilleen. Tarkoituksena ei ole löytää eniten kannatusta saavaa ideaa, vaan jokainen heidän keksimänsä toive tai aihe on yhtä tärkeä. Myöskään aihepiiriä ei ole rajattu, vaan kerhotoiminnan lisäksi otetaan vastaan myös muut esiin nousevat ideat. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2013, 160–166). Vaikka tulevaisuudessa toimintoja järjestettäisiin ympäri kuntaa, on samanikäisillä nuorilla samantyyllisiä toiveita. Yhdistyksen kannalta tavoitteena on löytää toimivia toimintamuotoja ja nähdä, minkälainen mahdollisuus 4H:lla on Lopen kunnan alueella.

5.1 Toiminnallinen tutkimus

Sosiokulttuuriseen innostamiseen liittyvät tutkimukset ovat yleensä toimintatutkimuksia. Tällöin tutkija on mukana tilanteessa, missä osallistujat pyrkivät ratkaisemaan yhteisön ongelmaa. Tässä tutkimuksessa tutkija on mukana koko tutkimuksen ajan ja hänen roolinsa ei ole pelkkä havainnointi, vaan hän osallistuu innostujana toimintaan. (Eskola & Suoranta 1999, 126–130; Kurki 2000, 23–30.)

Toimintatutkimus nivoutuu sosiokulttuurisen innostamisen kentälle myös siinä, että tarkoituksena on aina saada aikaan muutos parempaan. Vuorovaikutus tutkijan ja osallistujien kesken on olennainen osa tämän muutoksen aikaansaamista. Kaikki toiminnassa mukana olevat sitoutuvat yhteisiin tavoitteisiin. Näitä tavoitteita voivat olla esimerkiksi erilaisten ratkaisujen löytäminen, uusien ideoiden esittäminen tai tietyn toiminta-alueen suunnittelu ja sen kehittäminen. Tässä tutkimuksessa nuoret olivat mukana tasavertaisina osallistujina ja tutkijana olin mukana toiminnassa alusta asti. Kehittämistarve rajattiin tutkijan toimesta, mutta nuoret saivat valita omat kehittämiskohteensa ja keskittää ehdotuksensa joko tiettyyn tai koko toimintaan. (Eskola & Suoranta 1999, 126–130; Kurki 2000, 23–30.)

Opinnäytetyön työskentelyn aikana laajensin opinnäytetyöni tietoperustan koskemaan myös aiempia tutkimuksia. Näin sain tutkimukseeni myös sellaista materiaalia, mikä on tehty laajemmalla näkökulmalla ja on näin ollen vertailtavissa tämän projektin aikana keräämiini tuloksiin. Tässä tutkimuksessa on käytetty aiheeseen liittyviä pro gradu- tutkielmia, joiden tuloksia vertailin opinnäytetyöni aikana keräämiini nuorten vastauksiin. Käytössäni on myös ollut 4H-järjestön vuosikertomukset, joiden avulla voin luoda yleiskuvan toiminnan monipuolisuudesta.

5.2 Toiminta käytännössä

Toiminnallinen tutkimus toteutettiin jo valmiiksi toimivissa yhdistyksen kerhoissa. Näin osallistujat olivat jo valmiiksi ryhmänä, eikä heitä tarvinnut lähteä tätä tutkimusta varten keräämään jäsenistöä. Osallistujilla oli myös tuoreet tiedot ja näkökulmat yhdistyksen tämän hetkisestä toiminnasta. Tämä oli oleellista myös jäsenistön kuuntelemisen takia, heille toimintaa järjestetään ja heitä tulisi näin ollen myös kuulla useammin.

Aikaa toiminnan toteuttamiselle oli molemmille ryhmille varattu puolitoista tuntia, mutta ryhmät työskentelivät tehokkaasta tehden kollaasinsa valmiiksi yhden tunnin aikana. Toiveita pääsivät esittämään kaikki tutkimusluvan palauttaneet kerholaiset. Lisäksi toiveiden esittäjien joukosta noin kolmasosa oli poikia. Tämä oli erityisen tärkeää, koska toimintaa pyritään tarjoamaan sekä pojille, että tytöille, mutta ohjattavat teemat eivät välttämättä aina kohtaa koko jäsenistöä. Toimintaan osallistujiksi saatiin erilaisia lähtötilanteita edustavia, toisilla oli myös jo aiempaa 4H-taustaa, parin vuoden takaisesta toimintaan osallistumisesta.

Toiminnallisen kannanoton avulla nuori voi ilmaista itseään, tuoda julki omia valintojaan ja rakentaa omaa identiteettiään ja aktiivisuuttaan (Kurki 2007, 203). Tässä toiminnallisessa projektissa nuori pääsi rakentamaan omaa identiteettiään, niin kiinnostuksen kohteidensa, kuin 4H-identiteettinsä kautta. Hän sai luotua itselleen kuvan siitä, minkälaiset vaikuttamismahdollisuudet ja toimintamahdollisuudet hänellä on 4H:ssa paikallisella yhdistystasolla. Jos toimintaa jatkettaisiin ja projekti toteutettaisiin nuorten parissa myöhemmin uudelleen, olisi matkaa 4H-jäseneksi tehty jo kauemmin ja löydetty omat kiinnostuksen kohteet.

6 TUTKIMUKSEN JA TOIMINNAN TOTEUTUS

Nuorten kanssa toteutettiin sosiokulttuurista innostamista hyödyntämänä toimintatutkimuksellinen prosessi, missä he saavat äänensä kuuluviin. Selvitystyön ja aineistohankinnan pohjalta luodaan kuva mahdollisista toiminnoista tai toiminnan eri teemoista. Tämän avulla toiminnan suunnittelu tulevina vuosina on jäsenlähtöisempää. Tämäntyylinen projekti voidaan tarvittaessa uusina vuosittain, esimerkiksi pienimuotoisemmin. Näin saadaan esille riittävän usein nuorten uudet ideat ja heidän äänensä kuuluviin toiminnan päätöksissä.

Tutkimuksen aineistohankinnan menetelmäksi valittiin toiminnallinen kuvakollaasi. Tämänkaltaisen luova toiminta on olennainen osa sosiokulttuurista innostamista ja tämän ikäisten nuorten kanssa varsin hyvä muoto saada esille heidän ideoitaan. Lisäksi tarkoituksena oli tukea kaikkia osallistujia saamaan tasapuolinen mahdollisuus osallistua kehittämistyöhön. Kuvia käytettäessä saadaan esille kaikkien nuorten mielipiteet eikä heidän tarvitse omata kirjallista lahjakkuutta. (Aarnos 2010,178.)

Toiminnallinen kysely otettiin työn käytännön toiminnan muodoksi sen mahdollisuuksien ja sosiokulttuuriseen innostamiseen yhteyden takia. Tutkimuksen ollessa laadullinen, haluttiin vastaukset laajempaan kokonaisuutena ja niin, etteivät niiden analysoinnit aiheuta väärinkäsityksiä. (Kurki 2005, 352–354.) Toiminnallisella kollaasikyselyllä haluttiin myös vahvistaa nuorten mielipiteitä ja saada heiltä sellaista tietoa, mitä ei muilla tavoin voitaisi saada. Tarkoituksena oli myös löytää keinot siihen, etteivät aaremmat ja hiljaisimmat nuoret joutuisi jäämään sivualalle, vaan kaikkien mielipiteet saataisiin julki.

Tämän toiminnallisen osuuden rajoitus tuli ryhmien koossa. Tutkimuksen aikana järjestettiin aktiivista toimintaa kahdessa viikoittain kokoontuvassa kerhossa. Näin tutkimusryhmäksi valikoituivat molemmat kerhot. Osallistujat olivat iältään 7–11-vuotiaita. Tutkimukseen osallistuneilla oli kokemusta 4H-kerhoista 0–2 vuotta. Tosin sen merkitys tutkimustuloksissa ei ollut nähtävissä, sillä nuoret päätyivät ehdottamaan laajasti erilaisia näkökulmia ja teemoja. Nämä teemat on kuvattu ja teemoiteltu tarkemmin opinnäytetyön luvussa 7.

6.1 Työskentely ja sen havainnointi

Kerholaiset saivat ohjeeksi tehdä kuvien ja tekstien avulla toiveensa näkyväksi. Heille annettiin ohjeeksi kuvata, minkälaista toimintaa 4H-yhdistyksellä voisi alueella olla. Heille annettiin esimerkiksi suunnitella erilaisia teemoja kerhoiksi, tapahtumiksi ja retkiksi. Ryhmät saivat itse valita vastaustensa laajuuden.

Kysymys esitettiin ryhmäläisille toiminnan aikana uudelleen, mikäli he kaipasivat ja hakivat itse innostajalta ohjeiden tarkennusta. Muuten heille ei annettu valmiita raameja sen suhteen miten työ pitäisi toteuttaa. Olin varautunut ohjaustilanteessa omalla mallikappaleella, mihin olin koonnut erilaisia kuvia havainnoidakseni kuvakollaasin mahdollisuuksia. Mallikappale ei kuitenkaan tarjonnut osallistujille suoraa mallia, vaan he saivat sivuuttaa sen halutessaan. Ryhmät lähtivät kuitenkin toteuttamaan omia töitään, ilman esimerkkiä.

Tuloksena syntyi hyvinkin erilaisia ja erittäin mielenkiintoisia kollaaseja. Ryhmäkoon ollessa suuri, jaettiin ryhmät vielä hieman pienemmiksi 3–5 kerholaisen tiimeiksi. Näin jokainen osallistuja pääsi osallistumaan itse tekemiseen. Tällä voitiin myös turvata ideoiden saaminen ja tekijöiden motivoituneisuus työskentelyn aikana. Työskentelyyn annettiin aikaa, osa oli valmiina jo puolen tunnin päästä, viimeisetkin tunnin sisällä.

Kuva 2. Käytettävissä olevat kuvat edustivat eri teemoja

Päädyn käyttämään työskentelyssä jo valmiiksi leikattuja tai valittuja kuvia esimerkki kuvien teemoista on nähtävissä kuvassa 2. Tämä tehtiin aikataulullisista syistä. Valikoidut kuvat olivat kytköksissä toiminnan aiheeseen. Tarkoitus oli silti kattaa kuvilla hyvin laajasti eri teemat ja luoda osallistujille mahdollisimman monipuolinen mahdollisuus esittää omat toiveensa. Vaikka osallistujat pääsivät toteuttamaan omia ideoitaan, vältettiin valmiilla kuvilla myös aiheen karkaaminen.

Kuvat aseteltiin pöydälle sattumanvaraisiin järjestyksiin, eikä toiminnan aikana niitä alettu luokittelemaan tai järjestelemään. Aktiivisimman kuvien selauksen ajan, kuvat vaihtoivatkin tiuhaan paikkaa ja omistajaa. Tekijät käyttivät runsaasti aikaa kuvien etsimiseen. Tästä voitiin havaita myös se, että valmiit kuvat palvelivat osallistujia tai sitten sopivaa kuvaa ei heti löytynyt.

Kuva 3. Kuvien valinnassa tehtiin yhteistyötä

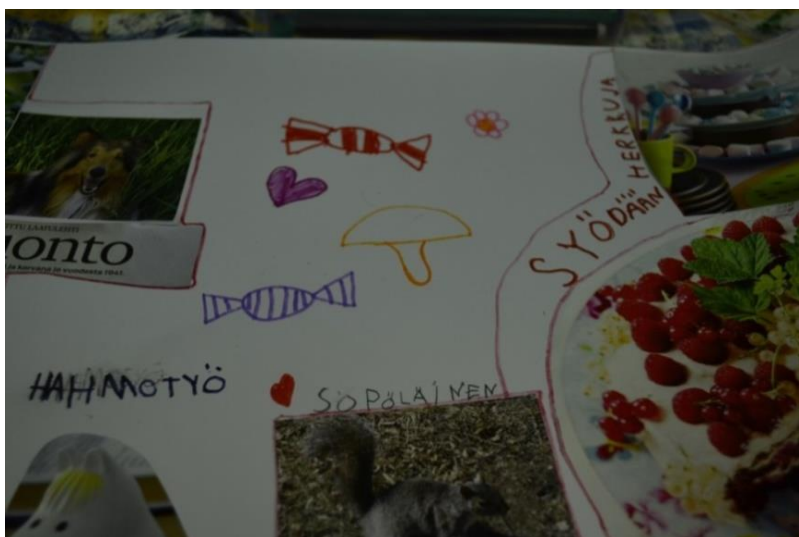
Työskentelyn aikana osallistujat joutuivat tekemään yhteistyönä keskenään. Vaihtoehtojen monipuolisuuden vuoksi neuvottelulla ja yhdessä miettimisellä oli tärkeä rooli työskentelyn aikana. Tämä näkyy esimerkiksi kuvassa 3. Tekijöillä oli käytettävissään iso kartonki (koko A3 tai A4) ja kuvien ollessa erikokoisia, keskustelua syntyi ainakin kuvien valinnan ja sijoittelun osalta. Tekijöille varattiin myös saksia kuvien pienentämistä varten. Osa kuvista oli myös esitteistä, joista nuoret itse pääsivät leikkaamaan ne irti. Nämä esitteet olivat liiton vanhoja toimintaesitteitä, ja niiden avulla nuoret saivat vielä laajemmin kuvan siitä, mitä 4H-toiminta voisi olla.

Kuva 4. Osa osallistujista tiesi tarkasti, millainen lopputulos olisi

Toiset osallistujista neuvottelivat ennen tekemisen aloittamista, millainen lopputulos olisi ja mitä työllä haluttaisiin mahdollisesti kertoa. Työskentely oli erittäin määrätietoista ja erityisesti tiettyjä teemakerhoja halunneet kokosivat työhönsä alusta asti vain tätä kerhoa kuvaavia toimintoja ja kuvia, mitkä liitetään suoraa tämän tyyllisen kerhon toimintaan. Tämä näkyy selvästi esimerkiksi kuvassa 4 olevassa työssä, mikä on painotettu eläimin.

Osa ryhmistä joutui miettimään, miten kaikki heidän toiveensa tulisivat työssä esiin. Kuvien valintoja olikin täydennetty myös teksteillä, jolloin voitiin esittää selkeästi useampi teema. Esimerkiksi kuvassa 5 on esitetty useita toiveita sisältävä työ. Useampaa teemaa miettineet ryhmät joutuivat myös tekemään kompromisseja ja rajaamaan toiveitaan. Loppukeskustelussa tuli esiin myös sellaisia toiveita, joita kuvalliset työt eivät sisältäneet. Tähän auttoivat omalla osallaan yhteinen keskustelu ja kuvien tuomat ideat.

Kuva 5. Osa yhdisti työhönsä useamman teeman

Käytettävissä olevat kuvat olivat mahdollisimman erilaisia. Mukana oli myös runsaasti eläin, ruoka ja urheilukuvia. sekä 4H-järjestön vanhoja esitteitä. Osa ryhmistä ajatteli tehtävänantoa laajemmin ja kykeni valitsemaan työhönsä useampaa teemaa kuvaavat kuvat. Jotkut kuvista olivat kuitenkin päätyneet mukaan vain niiden ulkomuodon, ei teeman takia. Kaikki ryhmäläiset eivät myöskään olleet yksimielisiä siitä, miksi tietty kuva oli päätynyt työhön. Loppukeskustelussa kaikki osallistujat saivat myös uusia ideoita.

6.2 Valintojen perustelevminen

Valmiit työt herättivät osallistujissa erilaisia näkemyksiä siitä, mitä he työllään halusivat kuvata. Kuvailu ja toiminnan toiveiden esittäminen osoittautui myös haastavammaksi, kuin työn tekeminen, mutta jokainen ryhmä kykeni silti perustelevmaan omat toiveensa.

Ryhmät pääsivät kertomaan jokaisesta työstä, siinä esiin nousevat ajatukset. Jokainen ryhmäläinen sai puheenvuoron ja esittää oman näkemyksensä ja kaikki vastaukset ja ideat on kirjattu ylös. Ne ideat, mitkä eivät varsinaisesti kuulu 4H:n toimintamalliin on listattu erikseen. Näin on kuitenkin saatu aikaan laaja kuvaus siitä, mitä toimintaa nuoret alueelleen haluavat. Vastausten kirjo yllätti, suurin osa ehdotetusta toiminnasta oli käytännönläheistä, resurssien puitteissa toteutettavissa olevia, eikä mikään vastauksista suoranaisesti tullut 4H-kasvatuslinjan ohitse.

Keskimääräisesti suurimpana suosiona nuoret pitivät eläin- ja luonto painotteisia toimintoja. Yllättävää oli kuitenkin se, että toiminnat olivat hyvin käytännönläheisiä ja nuorten omaan elinpiiriin sovellettavissa. Toivojat tiesivät millainen toiminta on yhdistyksen mahdollista myös heidän alueellaan järjestää.

Vaikka toivojia oli useampi, päättyivät he ryhmissä kuitenkin yleisesti yhteisymmärrykseen, eikä kenenkään ideaa jätetty sanomatta. Mitä useammin saman ehdotuksen kuuli, sen parempi se oli osallistujien mielestä. Toivotut toiveet on esitetty työssä myöhemmässä luvussa 7, mutta siihen ei ole lisätty toivojien määriä. Valtaosa ehdotuksista oli kuitenkin sellaisia, että niitä kannatti joko koko ryhmä tai ehdotuksen esittäneen ryhmän jäsenet. Näin ollen tukea ja osallistujia löytyi jo toiminnassa mukana olevasta jäsenistöstä.

7 TULOSTEN ANALYSOINTI

Toteutuksen jälkeen töiden analysointi tapahtui nuorten kanssa. He pääsivät itse kertomaan ja analysoimaan omia töitään. Analysoinnissa käytettiin kuva-analysointia ja valmiit työt pyritään kuvailemaan ja tutkimaan visuaalisen ilmeen ja toiveiden monipuolisuuden osalta. Nuoret heijastavat kuviin omaa elinympäristöään ja mielenkiinnon kohteitaan, jolloin niiden

analysoinnissa tutkijan tulee pohtia aiheita kokonaisuuksina (Vilka 2005, 122–123).

Analysoinnissa käytettiin myös nuorten omia vastauksia. Nämä vastaukset teemoiteltiin ja niistä luotiin selkeä taulukko, kuvaamaan eri teemaisten vastausten monipuolisuutta ja vaihtelevuutta. Tarkoituksena oli myös luoda kuva nuorten 4H-käsityksestä, vaikkakin toivottuja toimintoja he pääsivät esittämään laajasti.

7.1 Kollaasien havainnointi

Kollaasien havainnointi on tutkimuksen kannalta tärkeää, jotta ääneen sanotut toiveet vastaavat nuorten visuaalisesti esittämiä toiveita. Kollaasien avulla voidaan myös luoda laajempaa tietoa siitä, mitä toimintaa nuorilta jäi yhteisessä analysoinnissa sanomatta. Kollaasien havainnoinnissa keskityttiin niiden teemoihin ja aihekokonaisuuksiin. Havainnoinnissa on otettava huomioon kollaasien tekotilanne ja niiden yhteys tekijöihin, sekä heille annetut mahdollisuudet kuvien tekemiseen ja niiden sijoitteluun. Kuvakollaasien tulkinnassa huomiota on kiinnitetty työn aiheisiin ja aihepiireihin ja niissä on otettu huomioon nuorten mahdolliset elinpiirit ja arvot. (Vilka 2005, 122–123.) Näiden asioiden löytäminen töistä on ollut yksi tutkimuksen kannalta oleellinen asia, sillä tällöin on voitu keskittää huomio nuorille tärkeisiin aiheisiin ja teemoihin.

Teoksien havainnoinnilla pyrittiin löytämään sellaista tietoa, mitä nuoret eivät yhteisesti olleet vielä jakaneet. Tarkoituksena ei ollut arvostella heidän töitään tai keskittyä visuaaliseen toteutukseen, vaan materiaalia käsiteltiin sisällön pohjalta. Näin saatiin luotua kuva ja käsitys siitä, miten nuoret näkivät 4H toiminnan mahdollisuudet.

Kuva 6. Työstä on piilotettu tekijöiden nimet

Anonymiteetin säilyttämiseksi piilotettiin kuvasta 6 tekijöiden nimet. Näin voitiin työtä analysoida ilman ennakkokäsitystä sen tekijöistä. Työn tekijät toivoivat selvästi monipuolista toimintaa. Teoksessa on piirteitä niin luonnosta, ruuasta kuin kuvataiteestakin. Teksteillä on lisäksi ilmaistu ja selvennetty kuvia. Tämän työn osalta voin luoda kuvan niin yleis-, kuin asiantuntelu-, luonto- tai kotitalous-teemaisesta kerhosta ja muusta toiminnasta.

Toisaalta nämä toiveet voitaisiin, myös yhdistää yhdessä kerhossa tai tapahtumassa. Erityisen tärkeänä työssä esiintyvät luonto ja eläimet, jolloin voisi ajatella niiden olevan osa osallistujien arkipäivää tai arvomaailmaa. Tekijöiden piirustuksista voi päätellä heidän innokkuutensa ja toiveidensa tärkeyden, tätä on korostettu huutomerkein toiveiden huomioimiseksi.

Kuva 7. Työstä nousi esiin monta teemaa

Kuvassa 7 esiintyvässä työssä on kuvattu tarkasti useamman kuvan voimin urheilua, luontoa, eläimiä ja yhdessä tekemistä. Erilaiset urheiluharrasteet ja autot ovat selvästi olleet työn pääosassa. Työstä käy hyvin ilmi se, millaista toimintaa tekijät toivovat kerhoiksi ja muuksi toiminnaksi vauhdikkaasta menoa, mutta kuitenkin luontoa ja eläimiä unohtamatta. Yläkulmassa olevat kolikot tuovat mieleen 4H:n yrittäjäajatukseen.

Valitut kuvat on otettu toiminnallisten ja käytännöllisten mallien suunnalta. Urheilun ja liikunnan tärkeys on selvästi tärkeä ja nuoret saattavat kaivata vielä enemmän tämänkaltaista tekemistä. Toiminnan suuntaaminen luovemmaksi ja toiminnallisemmaksi tukisi erityisesti kyseisten osallistujien harrastusmahdollisuuksien lisäämistä. Heitä ei kiinnosta paikalla istuminen yhtä paljon, kuin vauhdikkuus ja liikkuminen.

Kuva 8. Työllä kerrottiin vahvasti omat toiveet

Luonto- ja eläinteema on kuvattu tarkasti myös kuvassa 8. Ne ovat 4H toiminnan kulmakiviä ja selkeästi tekijät ovat niistä kiinnostuneita. Mukaan on kuitenkin saatu myös kansainvälisyyteen ja urheiluun sekä ruokaan liittyviä osia. Yhdessä tekeminen ja oleminen ovat varmasti olleet myös mielessä työtä tehtäessä.

Työ kuvaa hyvin 4H-toiminnan mielikuvia. Ei ole olemassa yhtä selkeää linjaa ja toiminnassa voi olla mukana myös erilaisia aihepiirejä. Se mitä osa ryhmästä on toivonut, ei välttämättä olekaan kiinnostanut muita.

Kuva 9. Mielikuva valmiista työstä on ollut vahva jo tehtäessä

Kuvassa 9 esiintyvässä työssä näkyy vahva kannanotto. Tekijät ovat halunneet tuoda esiin selkeästi heitä kiinnostavan toiminnan. He ovat pyrkineet esittämään sen mahdollisimman monin eri keinoin, jotta toive eläimiin liittyvästä toiminnasta tulee varmasti esiin.

Eläimiin liittyvän toiminnan merkitys ei ole rajoittunut vain lemmikkieläimiin, vaan työn pohjalta voi päätellä osallistujien olevan kiinnostuneita kaikista eläimistä. Tämän kaltaisen toiminnan tukeminen ja järjestäminen auttaisi varmasti saamaan myös yhdistyksen listoille tulevia dogsit-tereitä.

7.2 Nuorten vastaukset

Kerholaisten kanssa toteutettujen analyysien vastaukset ovat teemoiteltu 4H-toiminnan teemojen mukaan kuvassa 10 esitettyyn taulukkoon. Kyseinen jaottelu on käytössä 4H-toiminnan tilastoinnissa ja toiminnan suunnittelussa (Vuosikertomus 2009). Toivotut toiminnat olisi voitu teemoitella myös aiheiden mukaan, mutta 4H yhdistystä palvelee parhaiten järjestöllä käytössä oleva toiminnan teemoittelu.

Kuva 10. Nuorten vastaukset teemoiteltuina

<p>Taitavat kädet</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Hahmotyö” • ”piirretään esim. Niiskuneiti • tehdään luonnossa olevia juttuja” • ”piirtää, maalata” 	<p>Luova toiminta ja liikunta</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Mäkiauto/ Mäkiautokisat” • ”Pelataan jalista tai jääkiekkoa” • ”Moottoripyöräkerho” • ”Miekkailumatsi” • ”Nyrkkeilymatsi” • ”pyöräilemään” 	<p>Metsä- ja luonto</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Luonto” • ”tehdä luonnossa olevia juttuja”
<p>Kansainvälisyys</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Mennään Egyptiin” 	<p>Koti ja keittiö</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”syödään herkkuja” • ”Pitsalle” 	<p>Eläimet</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Hamsterikerho” • ”Vois ruokkia eläimiä ja hoitaa niitä” • ”Niinku eläinkerho” • ”hoitaa eläimiä, pestä ja silittää” • ”Eläinkerho” • ”sellainen missä on kaikenlaisia eläimiä” • ”tutkitaan eläimiä”

<p>Työtä ja omaa rahaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Mä haluan rikkaaksi” 	<p>Muu toiminta</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Mennään johonkin partioon.” • ”Lappiin” 	<p>Retket</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Mennään; jalkapallomatsiin, autonäyttelyyn, motskari näyttelyyn, huvipuistoon, laskettelemaan.” • ”Ostoksille Hesaan, Willaan, Itäkeskukseen” • ”Mennään katsomaan elokuva”
---	--	---

Tärkeimpänä toiveena nuoret esittivät erilaiset kerhotoiminnot. Valmiita ehdotuksia eri kerhojen teemoiksi tuli useampia, mutta mukana on myös sellaisia toiveita, joita voidaan järjestää myös yksittäisinä tapahtumina. Tällöin voidaan kokeilla, miten hyvin yksittäiseen toimintaan osallistuu nuoria ja olisiko toiminnan teeman järjestäminen säännöllisemmin kannattavaa.

Yllättäviä aiheita olivat kuvien herättämät kansainvälisyys ja omaa rahaa -aiheet. Niiden avulla voi jo nyt havaita, että tällä hetkellä toiminnassa olevat nuoret olisivat mahdollisesti kiinnostuneita jatkamaan harrastustaan myös pidemmälle, omiin yrityksiin, kansainvälisiin vaihtoihin tai muihin järjestettäviin kursseihin.

7.3 Toiveiden vastaavuus kerhoihin

Nämä 4H-nuorten esittämät toiveet tuovat hyvin esiin sen, millaista toimintaa he kokevat itselleen tärkeinä. Monipuolinen toiminta on 4H-kerhotoiminnan kulmakivi, jota toivottujen toiveiden monipuolisuus kuvastaa hyvin. Mahdollisuuksia järjestää erityyppistä toimintaa on määritelty jo valmiiksi 4H-kerhotoiminnan osalta, joten mitkään ideat eivät olleet ohi 4H-järjestön linjan. Esimerkiksi liikunta-aiheiset kerhot ovat myös mukana 4H-järjestön esittämässä mahdollisuuksissa erilaisiksi toiminnoiksi. Tähän teemaan toiveensa esittivät järjestelmällisesti kaikki ideointiin osallistuneet pojat. Tarve juuri tämän tyyliselle ja teemaiselle toiminnalle on siis olemassa. (Vuosikertomus 2012; Suomen 4H-liitto n.d.b)

Eri teemaisia kerhoja on kuvattu myös Katja Munterin (2008) pro gradu-tutkielmassa. Tutkielmassa huomio kiinnittyikin vastaajien kertomiin kerhoteemoihin. Suurin osa kyselyyn vastanneista järjestäjistä ilmoitti järjestettyjen kerhojen olleen monitoimikerhoja. Näissä kerhoissa toiminta suunniteltiin palvelemaan eri kiinnostuksen kohteita, eri alueiden kerholaisia ja toimintaa ei suoranaisesti teemoitettu liittymään tiettyyn kategoriaan. Opinnäytetyön aikana tehdyssä kartoituksessa tällaista toimintamuotoa ei osallistujien puheissa ja toiveissa edes tuotu esille. Sen sijaan, he halusivat keskittyä juuri tietynlaisiin teemoihin ja teematkin olivat hyvin

heidän ympäristöönsä ja ikäkauteensa sopivia. Toisaalta tämä teemallisten kerhojen innostus saattoi johtua myös kevään ajan pyörineistä kerhoista, ne olivat kaikki eri teemoilla, eikä osalla osallistujista ollut aiempaa 4H-taustaa.

Monitoimikerhoja ei tämän opinnäytetyön toiveiden takia kannata kuitenkaan unohtaa. Niiden merkitys varsinkin pienemmissä kylissä on merkittävä, koska tällöin voidaan tarjota vaihtuvia aiheita ja useampaa kiinnostavaa toimintaa. Kerhon aiheiden tulisi kuitenkin olla nuorilta peräisin. Myöskään teknologia tai koti- ja keittiö ei tämän kyselytutkimuksen aikana saanut suurta kannatusta. Sen sijaan toivottiin käsillä tekemistä, sekä yhdessäoloa. Syksystä kevääseen on Lopella kuitenkin järjestetty myös koti- ja keittiötoimintaa, mikä on kerännyt hyvin osallistujia.

Nuoret lähtivät myös aktiivisesti toivomaan sellaisia teemoja, joita ei ensimmäisinä yhdistetä 4H-järjestöön. Osa syynä tähän oli varmasti omalla kylällä olevien harrastusten puute. Tällöin toiminnan teema on nuorille tärkeämpi, kuin järjestävä taho. Varsinkin poikien toiveet toivat positiivisen tuulahduksen, erilaista toimintaa toivottiin ja sen haluttiin olevan yksinkertaista ja toteutettavissa olevaa.

8 KERHOTOIMINNAN MONIPUOLISUUS

Munter (2008) on pro gradu- tutkielmassaan tutkinut koululaisten iltapäivätoimintaa Suomessa. Tässä työssä mukana oli myös 4H. Tällöin toimintaa selvitettiin sekä kehittämisen tarpeen, että toiminnan laadun näkökulmista. Esille nousi esimerkiksi toiminnan eri muodot. Lisäksi aiemmin on myös tehty Pajusen ja Schadewitzin (2007) pro gradu- tutkielma partion ja 4H:n tarjoamasta nuorten kasvatuksesta. Tässä pro gradu- tutkielmassa näkökulmana oli nuorten osallisuus ja osallistuminen, sekä kasvaminen harrastuksensa kautta. Tällöin toimintaan oli osallistuttu jo useamman vuoden ajan ja nuoresta oli jo kasvanut 4H-nuori.

Nuorelle 4H:ssa mukana oleminen luo mahdollisuuden kasvaa itsenäiseen elämään. Se tarjoaa samaan aikaan mahdollisuuden kehittää omia taitojaan, ohjata niitä muille ja luoda omalla osaamisellaan omaa ammattitaitoa ja työkokemusta. Toiminta on laajempaa kuin partiossa ja se myös sitouttaa nuoria eri tavalla. Toimintaan ei lähdetä mukaan vain sen monipuolisuuden, vaan myös itsensä kehittämisen takia. Nuorimmat osallistujat voivat osallistua toimintaan vain teeman takia. Tämän takia olisikin tärkeää, että yhdistys tarjoaisi sellaista toimintaa, mikä kiinnostaa alueen nuoria.

8.1 Tavoitettavuus

Munterin (2008) pro gradu- tutkielmassa tuotiin esille ajatuksia siitä, miksi kehittämistyö kerhotoiminnassa on tarpeellista. Tämän avulla toimintaa saadaan laajennettua, siihen saadaan mukaan enemmän ohjaajia ja verkos-

toituminen muiden kanssa helpottuu. Tämän kaiken toteutuminen olisi unelmatapaus 4H-kerhotoiminnassa. Siksi on tärkeää kerätä osallistujilta toiveita ja saada mukaan laajasti eri-ikäisiä osallistujia, jolloin on helpompi todistaa toiminnan tarpeellisuus.

Toimintaan osallistuminen on monessa harrastuksessa tärkeää. Onneksi 4H:ssa toiminnan ryhmäkoot ovat keskimääräisesti suuret. Turvallisuuskäsitteet otetaan huomioon, mutta ketään ei tarkoituksella rajata ulostästä tärkeästä harrastuksesta. Ongelmaksi Munterin (2008) mukaan voikin nousta lähinnä koulukuljetukset ja ryhmäkokomaksimit. Todellinen tilanne kuitenkin on, että toiminnan suunnittelu ja aikatauluttaminen on 4H-yhdistyksissä pitkälti toiminnanjohtajien ja ohjaajien vastuulla ja tällöin aikataulujen laatiminen onkin lähinnä ohjaajien aikatauluista kiinni. Ainoana rajoituksena toiminnalle on ulkopuolisten tilojen käyttäminen, jolloin vuorojen sovittaminen voi olla ongelmallista. Toiminnan keskittyessä pienille ja vähän harrastuksia tarjoaville kylille, voidaan vuoroja kuitenkin saada toivottuina ajankohtina.

Opinnäytetyöhöni osallistuneet loppilaiset nuoret eivät projektin aikana tarkemmin eritelleet omia toiveitaan kerhojen tai tapahtumien ajankohdiksi, mutta kouluikäisillä koulupäivät rajaavat jo itsessään toiminnot illoiksi ja viikonlopuiksi. Myöskään alueellisia jakoja ei ideointivaiheessa esitetty, toki toiveena oli, että toimintaa järjestettäisiin monipuolisesti lähellä ja mieluiten heidän omalla kylällään.

Munter (2008) nostaa esiin opinnäytetyöni kannalta tärkeän näkökulman, miten hyvin mukana olevat nuoret pääsevät vaikuttamaan toimintaan. Toisissa kerhoissa tämä onnistuu aktiivisesti ja automaattisesti, toisissa toiminnan suunnitteluun ei nuoria oteta mukaan ollenkaan. Heidän huomioimisensa toiminnan suunnittelussa auttaisi kuitenkin niin toimintaa ohjaavia aikuisia, kuin nuorten vaikuttamismahdollisuuksien lisäämistäkin. Hyvinä huomioina kerhot kertoivat, että toiminnassa nuoret pääsevät keskusteluiden avulla mukaan toiminnan suunnitteluun. Myös vanhempien toiveet otettiin huomioon. Mikäli 4H-toiminta on teemallista, kertoo itse teema jo vanhemmille ja nuorille paljon. Lisäksi nykyisin käytävissä olevat internetsivut ja mainonta tarjoavat mahdollisuuden avata teemaa laajemmin.

8.2 Toiminnan merkitys

Toiminnan ollessa tavoitteellista, kytkeytyy siihen oleellisena osana myös kasvatusnäkökulma. Kaikki uusi tieto, mitä toiminnan avulla nuorelle tarjotaan, auttaa häntä löytämään omia vahvuuksiaan ja sitä kautta myös kasvamaan kohti itsenäisyyttä. Kerhotoiminnan on nähty merkitsevän nuorelle ennen kaikkea omien vahvuuksien ja mielenkiinnonkohteiden löytämistä. (Pajunen & Schadewitz 2007.)

Tähän opinnäytetyöprosessiin osallistuneet 4H-nuoret ymmärsivät jo, millainen mahdollisuus toimintaan osallistumisella on heidän tulevaisuutensa kannalta. Erilaiset taidot, mielenkiinnot ja toiminnan järjestäminen omalla

kylällä, tukevat heidän mahdollisuuksiaan kehittyä ja vaikuttaa. He halusivat kertoa laajasti ideansa, jotta mahdollisimman monta ideaa toteutettaisiin tulevana vuosina. Esitetyt ideat eivät ole mahdottomia toteuttaa, käytävissä olevilla resursseilla. Nuorten osalta monipuolinen toiminnan tarjonta antaa heille mahdollisuuden myös valita, mihin he haluavat ohjata kiinnostuksenkohteensa.

Kun tässä yhteydessä puhutaan nuorista, 6 - 28-vuotiaista, on ikähaarukka erittäin laaja. Heidän taitonsa, tietonsa ja kokemuksensa vaihtelevat ja osa heistä on yhteiskunnan silmissä lapsia, koululaisia, varhaisnuoria, nuoria tai aikuisia. 4H asettama ikärajaus nuorista ei ole yhtä suppea, kuin yhteiskunnan asettama.

Mikäli nuori kokee saavansa toiminnasta irti vain murto-osan kiinnostuksen kohteistaan, ei hän mahdollisesti sitoudu toimintaan useammaksi vuodeksi. Pajusen ja Schadewitzin (2007) pro gradu - tutkielmassa onkin tutkittu pysyvyyttä ja eri järjestöjen vaikutusta nuoriin. 4H osalta yhdeksi tärkeimmäksi kiinnostuskohdaksi nuoret olivat valinneet tekemällä oppimisen. Sen merkitys järjestötyössä oli laaja ja sitä arvostettiin. Myös toimintojen monipuolisuus ja vaikuttaminen nähtiin tärkeänä, tätä korostettiin erityisesti kerhotoiminnan osalta. Tekemällä oppimisen kautta nuoret kuitenkin näkivät, että he voivat myös itse kehittää omia taitojaan ja luoda uutta.

Sitoutunut nuori jatkaa harrastuksessa useamman vuoden. Yksi mahdollinen keino sitouttaa mukaan kerhotoimintaan on se, että nuori otetaan mukaan toiminnan suunnitteluun. Tällaisen mahdollisuuden järjestäminen ei vaadi ohjaajalta ylimääräistä aikaa, vaan ideoita voi kerätä ja toimintaa suunnitella yhdessä nuorten kanssa, monella eri tavalla. Tähän opinnäyte-työhön osallistuneet nuoret pääsivät vaikuttamaan tietyllä tavalla toiminnan suunnitteluun.

Vaikuttaminen ja oman ympäristön muuttaminen on myös yksi 4H tavoitteista kaudella 2014–2016. Tähän päästään vain yhteisöllisyydellä, mitä nuorille viestitään jo toiminnan alusta alkaen. Päätöksenteko ja vaikuttaminen toiminnan laatuun tulee olla mahdollista jokaisessa yhdistyksessä. Tämän kaltainen projekti auttaa omalta osaltaan sitouttamisessa ja siinä, että nuoret voivat kokea tulleen kuulluksi. (Suomen 4H-liitto n.d.d)

9 YHTEENVETO

Suomessa 4H on arvostettu ja pitkät perinteet omaava järjestö. Toiminta on monipuolista ja liiton materiaalien avulla on tuettu yhdistyksiä järjestämään 4H kasvatusmallin mukaista toimintaa. Jokainen yhdistys voi kuitenkin itse päättää, millaista toimintaa se järjestää. Suunnittelutyö on yleensä toiminnanohjaajilla, jolloin nuorten mielenkiinnonkohteet eivät välttämättä kohtaa tarjotun toiminnan kanssa.

Lopen 4H-yhdistyksen pitkään historian takia oli tarpeellista kehittää toimintaa nykyaikaiseksi ja nuoria palvelevaksi. Nuorten mukaan ottaminen

suunnitteluun auttoi näkemään tämän päivän 4H:sta nuorten silmin. Heidän kokemuksensa ja tietonsa 4H:n mahdollisista toiminnoista vastasi 4H-liiton linjaa, mutta tarjosi myös uusia ideoita toiminnan suunnitteluun. Itse menetelmänä sosiokulttuurinen innostaminen tarjosi jokaiselle opinnäytetyöhön osallistuneelle nuorelle mahdollisuuden kertoa mielipiteensä ja ideansa. Menetelmänä käytetty kuvakollaasi ja niiden yhteinen analysointi antoi jokaiselle osallistujalle mahdollisuuden perustella valintojaan. Kuvien avulla suunnittelu muodostui selkeäksi ja tehtävänannon laajuuden takia nuorilla oli mahdollisuus ehdottaa mieleisiään asioita.

Yhteinen keskustelu toiminnan jälkeen oli tarpeen, jotta välttyttiin virhetulkintoilta. Nuorten sitouttamisen ja osallisuuden ensimmäinen askel otettiin toiminnan suunnittelussa, seuraava askel on yhdistyksen päätettävissä. Keskustelun perusteella syntyneet ideat on teemoiteltu ja teemoittelussa noudatettiin myös 4H:n tilastointimallia. Näin saadut vastaukset voitiin nähdä selvästi osana 4H:n mukaista kasvatustilaa.

Opinnäytetyön ollessa laadullinen toimintatutkimus, tarkoituksena ei ollut mitata kiinnostusta erikseen ja saatujen vastausten eikä ideoiden määrällä ollut merkitystä. Nuoret omasivat selkeän käsityksen siitä, millainen toiminta on yhdistyksen resurssien puitteissa mahdollista ja minkälaista toimintaa juuri heidän alueellaan voidaan järjestää. Ideoina esitettiin paljon käytännönläheisiä 4H-toiminnanmuotoja. Nuorilla oli selkeä käsitys järjestöstä ja sen teemoista.

Kerhotoiminnan merkitysten ja tärkeyden näkeminen oli osa suunnittelu-työtä. Nuoret pääsivät kertomaan vapaasti mielipiteensä heitä kiinnostavasta toiminnasta ja heidän ei tarvinnut rajata erikseen minkä tyyppiseen toimintaan teema sopisi. Monipuolinen toiminta ja nuorille tarjottu valinnanvara tukevat nuorten kehitystä. Useampien aiheiden käsitteleminen ja niihin tutustuminen tarjoaa nuorelle mahdollisuuden löytää omia vahvuuksiaan ja kehitettäviä puoliaan. Sosiokulttuurisen innostamisen käyttäminen toiveiden selvittämisessä tuki nuorten toimintaa ja he saivat kokemuksen vaikuttamismahdollisuudesta. Kun nuori pääsee vaikuttamaan, muuttuu toiminta myös häntä kiinnostavaksi ja hän voi kokea tulleensa kuulluksi toiminnan suunnittelussa.

Työskentelyn aikana toteutettu toiminnallinen osuus tuki tavoitteiden toteutumista. Kuvien avulla voitiin luoda laajempi käsitys jokaisen osallistujan mielipiteistä ja tiedoista siinä, millainen toiminta on 4H:ssa ominaista. Mikäli käytettävissä olisi ollut vielä laajemmat resurssit ja useampi ryhmä, olisi mukaan saatu määrällisesti enemmän toiveita. Yhdistyksen kannalta on kuitenkin tärkeää lähteä rakentamaan toimivaa toimintaa pienin askelein, jolloin toiminta pysyy laadukkaana ja nuoria palvelevana. Tässä opinnäytetyössä esitetyt ideat ja toiveet, sekä toiminnan monipuolisuuden ja nuorten kuuntelemisen muistaminen, antavat hyvän pohjan kehittämistyön jatkamiselle. Nuorten ideat ovat kuitenkin heidän näköisiään ja tämän päivän toiminnoiksi soveltuvia. Yhdistyksen kannalta toimintaa saadaan monipuolistettua nuorten ideoiden pohjalta.

10 POHDINTA JA ARVIOINTI

Opinnäytetyöskentelyni tavoitteena oli osallistaa nuoria toiminnan suunnitteluun. Tähän halusin pyrkiä työssäni alusta alkaen. Näin ollen tein myös työn alusta asti valinnan siinä, että työ olisi toiminnallinen ja nuoret pääsevät vaikuttamaan sen sisältöön.

Toiminnan toteuttamisen mahdollistaneet resurssit rajasivat jo alussa opinnäytetyön laajuutta ja jouduin tarkastelemaan sitä myös koko työskentelyn ajan. Koska 4H on järjestönä laaja, nousee siitä myös esille laajasti erilaisia mielikuvia. Tämän kaiken esille tuominen omassa opinnäytetyössäni vaati tarkennusta, koska ajallisesti halusin käyttää työhön vain sen ajan, mitä olin yhdistyksen kanssa opinnäytetyön laajuudesta sopinut.

Prosessina opinnäytetyöskentely antoi mahdollisuuden etsiä, löytää ja yllätyä. Innostajan roolin omaksuminen vei aikaa, menetelmän löytäminen taas vaati päättäväisyyttä ja nuorten mukaan saaminen olikin työssä se kaikkein helpoin vaihe. He lähtivät innolla mukaan, kun tiedossa oli mahdollisuus vaikuttaa. Tämä opinnäytetyö antoi itselleni kokemuksen toimintatutkimuksen tekemisestä nuorten parissa ja avasi näkökulmaa 4H-toiminnan merkityksestä ja sen tarpeellisuudesta kehittyä jatkuvasti.

Tein tietoisien valinnan siinä, etten kertonut prosessin aluksi nuorille, mitä kaikkea 4H järjestää valtakunnallisesti. Näin sain esille vielä enemmän heidän näkemyksiään ja erilaisia mahdollisuuksia toiminnoiksi. Valinta osoittautui hyväksi, koska ideoiden määrä, suhteutettuna osallistujien määrään, oli monipuolinen. Toiminnan kehittämiseksi otettiin työn aikana ensimmäinen askel ja sen aikana tarjottiin myös yhdistyksen käyttöön toimiva menetelmä, kerätä palautetta ja ideoita jatkossakin.

Opinnäytetyöni esiintuomat toiveet ja toiminnan monipuolinen merkitys huomioidaan toivottavasti yhdistyksen toimesta ja toimintaa lähdetään viemään eteenpäin nuorten ideoita kuunnellen. Toivottavasti työ antaa yhdistykselle tuleviksi vuosiksi ideoita, jotta jokainen osallistuja voi kokea rikastumisen tunteen, ainakin kokemusten ja tekemisen osalta.

”Mä haluan rikkaaksi.”

LÄHTEET

Aarnos, E. 2010. Kouluun lapsia tutkimaan: Havainnointi, haastattelu ja dokumentit. Teoksessa Aaltola, J. & Valli, R. (toim.) 2010. Ikkunoita tutkimusmetodeihin I. Jyväskylä: PS-Kustannus, 172–188.

Eskola, J. & Suoranta, J. 1999. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Jyväskylä: Osuuskunta Vastapaino Oy.

Foth, M. 2005. Sociocultural Animation. Teoksessa Marshall, S., Taylor, W. & Yu, X. Encyclopedia of Developing Regional Communities with Information and Communication Technology Idea Group Publishing, 640–645.

Gretschel, A. 2008. Nuori ei asiakkaaksi vaan vaikuttamaan nuorisotyön keinoin. Teoksessa Hoikkala, T. & Sell, A. (toim.). Nuorisotyötä on tehtävä. 2. painos. Helsinki: Nuorisotutkimusseura, 243–262.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2013. Tutki ja kirjoita. 15–17. painos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Kantonen, L. 2005. Telтта- Kohtaamisia nuorten taidetyöpajoissa. Helsinki: LIKE.

Kurki, L. 2000. Sosiokulttuurinen innostaminen Muutoksen pedagogiikka. Tampere: Osuuskunta Vastapaino.

Kurki, L. 2005. Sosiokulttuurinen innostaminen yhteisöllisyyden rakentajana. Teoksessa Kiilakoski, T., Tomperi, T. & Vuorikoski, M. (toim.). Kenen kasvatus?. Kriittinen pedagogiikka ja toisinkasvatuksen mahdollisuus. 1. painos. Jyväskylä: Osuuskunta Vastapaino, 335–357.

Kurki, L. 2007. Nuorisokasvatus sosiokulttuurisen innostamisen kehyksessä. Teoksessa Nivala, E. & Saastamoinen, M. Nuorisokasvatuksen teoria-perusteita ja puheenvuoroja. Tampere: Nuorisotutkimusverkosto.

Kurki, L. 2011. Ruuskanen, P., Savolainen, K. & Suonio, M. (toim.) 2011. Toivo sosiaalisessa Toivoa luova toimintakulttuuri sosiaalityössä. Kuopio: Oy UNIpress ab.

Lopen 4H-yhdistys. 2010. Toimintakertomus.

Loppi n.d. Kuntapalvelut. Viitattu 20.3.2014.
<http://www.loppi.fi/Loppi/Palvelut/Kuntapalvelut/>

Munter, K. 2008. 3.-9.luokkalaisten koululaisten iltapäivätoiminta. Toiminnan tavoitteellisuus, tarpeellisuus ja tulevaisuuden haasteet. Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta. Opettajan-koulutuslaitos.

Pajunen, M. & Schadewitz, K. 2007. Järjestössä kasvaa ja järjestöön kasvaa. Partio ja 4H nuorten kasvatus- ja oppimisympäristönä. Pro gradu - tutkielma. Kuopion yliopisto.: Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta. Sosiaalityön ja sosiaalipedagogiikan laitos.

Suomen 4H-liitto. n.d.a Historia. Viitattu 20.11.2013.
<http://www.4h.fi/jarjesto/historia/>

Suomen 4H-liitto. n.d.b Kerhot. Viitattu 7.4.2014.
<http://www.4h.fi/kerhot/>

Suomen 4H-liitto. n.d.c Nuorisotyön perusteet. Viitattu 21.11.2013.
<http://www.4h.fi/jarjesto/4h-nuorisotyon-perusteet/>

Suomen 4H-liitto. n.d.d Strategia. Viitattu 20.11.2013.
<http://www.4h.fi/jarjesto/strategia/>

Suomen 4H-liitto. n.d.e TOP-tehtävät. Viitattu 10.5.2014.
<http://www.4h.fi/kerhot/top-tehtavat/>

Suomen 4H-liitto. n.d.f Työnuoret. Viitattu 22.11.2013.
<http://www.4h.fi/apua-arkeen/tyonuoret/>

Söderlund, M. 2012. Järjestöt nuorisotyön kehittämisen ympäristönä. Teoksessa Komonen, K., Suurpää, L. & Söderlund, M. (toim.). Kehittyvä nuorisotyö. Helsinki: Nuorisotutkimusseura, 192–210.

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki : Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Vuosikertomus 2009. Vuosikertomus. Suomen 4H-liitto. Viitattu 30.4.2014. <http://www.4h.fi/jarjesto/media/vuosikertomus/>

Vuosikertomus 2012. Vuosikertomus. Suomen 4H-liitto. Viitattu 7.4.2014. <http://www.4h.fi/jarjesto/media/vuosikertomus/>

KIRJE VANHEMMLLE

Hei,

Kevään 2014 ajan Lopen 4H-yhdistyksen kerhoissa suunnitellaan ja kerätään osallistujien toiveita tuleviksi kerhoiksi ja muuksi toiminnaksi. Tämä on osa opinnäytetyötäni Hämeen ammattikorkeakoulun ohjaustoiminnan koulutusohjelmaan.

Suunnittelu ja ideointityö tehdään ryhmissä ja valmis työ tulee olemaan kollaasimuotoinen kuvateos. Kenenkään yksittäisen osallistujan toiveita tai taustatietoja ei työhön tule. Kuvien osalta työssä voidaan käyttää kuvia, joissa näkyy osallistujan selkä/käsi, mutta niistä osallistujaa ei voi tunnistaa. Kaikkia tietoja käsitellään täysin luottamuksellisesti ja nimettömästi anonymiteetti säilyttäen. Valmis opinnäytetyö julkaistaan Theseuksessa ja on siellä kaikkien saatavilla.

Opinnäytetyöni toiminnallisessa osiossa on tarkoitus vastata kysymyksiin;
Millaiseen toimintaan kerholaiset (nuoret) lähtevät mukaan?
Minkälaista 4H-toimintaa nuoret toivovat yhdistyksen järjestävän?

Työskentelyä varten tarvitsen luvan jokaiselta opinnäytetyöskentelyyn osallistuvalla kerholaiselta. Toivoisin, että palauttaisitte luvat mahdollisimman pian kerhoon.

ystävällisin terveisin
Elisa Halen
Lopen 4H-yhdistys
loppi@4h.fi
0405354824

_____ saa osallistua opinnäytetyöhön
liittyvään työskentelyyn.
Kerholaista; saa kuvata ( ) ei saa kuvata ( )

_____
(päiväys ja huoltajan allekirjoitus)